

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Moraru,

Judecătorii – Nadejda Toma, Ion Guzun, Dumitru Mardari și Mariana Pitic,

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Trofimov Igor în numele succesorului părții vătămate, Bîrcă Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui

Sandarovschi Tudor Pavel, născut la 13 iulie 1972, originar și domiciliat s. Todirești, r-nul Ungheni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.12.2011 – 13.07.2012;

Instanța de apel: 17.10.2012 – 19.06.2013;

Instanța de recurs: 23.10.2013 – 18.03.2014;

Instanța de apel: 04.06.2014 – 18.01.2016;

Instanța de recurs: 26.05.2016 – 22.11.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 13 iulie 2012, Sandarovschi Tudor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (art. 95 alin. (2) Cod penal, red. 1961), la 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 09 octombrie 2002, Sandarovschi Tudor, aproximativ la ora 02:45, împreună cu Diaconu Viorel (condamnat prin sentință separată și definitivă), fiind înarmați cu o armă de vânatoare cu țeava tăiată, au pătruns în casa lui Bîrcă Gheorghe, amplasată pe adresa s. Rădenii-Vechi, r-nul Ungheni, unde între ei și stăpânul casei s-a început o bătaie, în cadrul căreia i-au aplicat pătimitului cu un cuțit, multiple lovituri în regiunea abdomenului, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora Bîrcă Gheorghe a decedat.

3. *Avocatul Ciuprov Victor în numele inculpatului*, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu dispunerea achitării inculpatului, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea apelului, a invocat că prima instanță la adoptarea sentinței nu a luat în considerație că din circumstanțele cauzei nu se dovedește implicarea inculpatului în săvârșirea infracțiunii.

Apelantul a semnalat că, în lunile septembrie-octombrie 2002, adică în perioada săvârșirii faptei, inculpatul avea o mână accidentată, fiind imobilizată, urmând inițial un

tratament în acest sens în Federația Rusă, iar ulterior primind tratament ambulatoriu la asistența medicală în sat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2013, a fost admis apelul, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Sandarovschi Tudor, a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că, concluzia primei instanțe privind constatarea vinovăției lui Sandarovschi Tudor, nu rezultă din probele acumulate pe cauză, prima instanță contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia nominalizată cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecători.

În motivarea recursului procurorul a invocat dezacordul cu argumentele care au fost puse la baza hotărârii de achitare, menționând că concluzia instanței de apel precum că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, vine în contradicție cu procesul-verbal de cercetare la fața locului, procesele-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie din 04 aprilie 2011 și din 05 iulie 2011, raportul de expertiză medico-legală nr. 404, expertiza corpurilor delictive din 05 și 08 iulie 2011, prin care au fost supuse expertizei probele-model de sânge și salivă recoltată de la bănuitul Sandarovschi Tudor, prin care s-a concluzionat că nu se exclude proveniența probelor de la acesta.

Astfel, poziția susținută de către instanța de apel, precum că partea vătămată nu l-a recunoscut pe Sandarovschi Tudor, nu constituie temei de achitare, deoarece partea apărării a fost obligată să o invoce în momentul prezentării materialelor de urmărire penală.

Cu referire la încadrarea juridică a faptei, procurorul a menționat, că fapta a fost săvârșită la 09 octombrie 2002, când era în vigoare Codul penal, redacția 1961, iar încadrarea juridică urma să fie în baza art. 95 alin. (2) Cod penal, cu respectarea prevederilor art. 10 Cod penal.

5.1. Succesorul părții vătămate, Bîrcă Vitalie, de asemenea a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului, a invocat, că decizia recurată este bazată pe presupuneri, deoarece instanța de apel nu a luat în considerație următoarele probe: declarațiile părții vătămate Bîrcă Raisa din 04 aprilie 2011 și din 05 iulie 2011, prin care se confirmă recunoașterea lui Sandarovschi Tudor, ca fiind a doua persoană, care împreună cu Diaconu Viorel au săvârșit infracțiunea împotriva soțului său; martorului Bîrcă Vitalie, care a relatat că, martorul Nanu Valeriu a confirmat că, omorul tatălui său a fost săvârșit de către Diaconu Viorel și Sandarovschi Tudor.

A remarcat recurentul, că instanța de apel eronat a pus la baza hotărârii adoptate, declarațiile martorului Pleșca Mihail, care a susținut că imediat după săvârșirea infracțiunii a verificat posibilitatea implicării lui Sandarovschi Tudor în săvârșirea infracțiunii și nu a depistat careva probe în acest sens.

Cu referire la argumentul apărării precum că, Sandarovschi Tudor, ar fi avut mâna facturată, fiind imobilizată la momentul săvârșirii infracțiunii, recurentul a invocat, că la materialele dosarului nu există nici un document, care ar demonstra existența acestei fracturi sau cel puțin faptul că avea mâna imobilizată în ghips.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014, au fost admise recursurile, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a relevat, că instanța de apel a efectuat o analiză incompletă și selectivă a declarațiilor părții vătămate, concluzia dată reieșind din faptul că nu a fost analizat sensul celor expuse de către Bîrcă Raisa (f.d. 46, verso vol.I). Totodată, din conținutul procesului-verbal de confruntare între Bîrcă Raisa și Diaconu Viorel din 04 septembrie 2008, rezultă că motivul necunoașterii persoanei a fost faptul că acesta nu era locuitor al aceluiași sat în care locuiește și partea vătămată (f.d. 100, verso vol.I), ceea ce nu excludea posibilitatea recunoașterii acesteia de către partea vătămată, în cazul prezentării spre recunoaștere, cum de fapt ulterior și s-a întâmplat.

Instanța de recurs a mai menționat, că instanța de apel a apreciat critic și declarațiile martorilor Bîrcă Vitalie și Hîncu Octavian, fără însă a argumenta suficient această poziție, cu toate că Hîncu Octavian a depus declarații consecvente în faza urmăririi penale și în prima instanță, privitor la faptul că l-a auzit pe Nanu Valeriu, spunându-i lui Bîrcă Vitalie că la săvârșirea infracțiunii a participat și „Feghea” Sandarovschi.

Argumentele instanței de apel cu referire la faptul că sursa de informare a lui Bîrcă Vitalie și Hîncu Octavian, adică Nanu Valeriu, nu a confirmat cele expuse de către primii, nu era suficientă pentru aprecierea veridicității lor, luând în considerație relațiile dintre inculpatul Sandarovschi Tudor și Nanu Valeriu, care erau bune, odată ce aceștia au lucrat împreună în Federația Rusă.

Cu referire la constatarea nulității proceselor-verbale de recunoaștere a persoanei din 04 aprilie 2011 și din 05 iulie 2011, instanța de recurs a menționat că, încălcările invocate ce se pretindeau, că au fost admise pe parcursul urmăririi penale, potrivit prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, se refereau la nulități relative, invocarea cărora era restrânsă în timp și anume: în acest caz putea fi invocată nulitatea lor la terminarea urmăririi penale, când partea a făcut cunoștință cu materialele dosarului, însă potrivit materialelor dosarului, la terminarea urmăririi penale inculpatul Sandarovschi Tudor și apărătorul lui, Ciuprov Victor, după ce au făcut cunoștință cu materialele cauzei, nu au invocat nulitatea actelor procedurale, acceptându-le ca probe.

Astfel, neinvocarea nulității relative în termenul prevăzut de lege, atrăgea tardivitatea excepției de nulitate și acoperirea nulității, care nu mai putea fi cerută de partea interesată în altă etapă a procesului penal, ori printr-un alt mijloc procesual și nici nu putea fi invocată de către instanța de apel, din oficiu.

Instanța de recurs a apreciat critic concluziile instanței de apel cu referire la faptul că probele folosite în privința lui Diaconu Viorel, nu pot fi folosite și în privința lui Sandarovschi Tudor, deoarece se combat, iar hotărârea și argumentele ce se conțin în ea, în privința lui Diaconu Viorel au puterea lucrului judecat, întrucât această concluzie rezultă din faptul că instanța de apel urma să aprecieze cine inițial era cu chipiul pe cap, precum și să verifice dacă inculpații nu au putut să se schimbe între ei, deoarece pe Sandarovschi Tudor părțile vătămate nu-l cunoșteau și acesta putea să poarte chipiu, pe

când Diaconu Viorel putea să poarte fes, fapt care este congruent și cu declarațiile părții vătămate.

A mai remarcat instanța de recurs, că instanța de apel, în susținerea soluției sale, a invocat și faptul prezenței la inculpat în perioada săvârșirii infracțiunii, a unei vătămări a brațului stâng, circumstanță ce excludea, participarea inculpatului la acțiunile incriminate, însă acest argument urma a fi verificat în coroborare cu raportul de expertiză medico-legală nr. 3224 din 08 iulie 2011 (f.d. 221 vol.I), potrivit cărui la Sandarovschi Tudor, au fost depistate vătămări corporale ușoare, care, potrivit certificatului nr. 867 din 07 decembrie 2012 (f.d. 16 vol.II) s-a produs la 26 septembrie 2002.

Potrivit gravității vătămarilor suferite, perioada de reabilitare este de cel mult 21 zile (trei săptămâni), respectiv odată ce infracțiunea a fost săvârșită la 09 octombrie 2002, adică peste 14 zile (2 săptămâni) de la producerea traumei, rezultă că inculpatul deja era în faza finală de reabilitare, ceea ce nu excludea posibilitatea acționării cu această mână.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2016, a fost admis apelul, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sandarovschi Tudor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 95 alin. (2) Cod penal, (redacția Legii din 24 martie 1961), la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința fiind menținută.

7.1. Examinând cererile părții apărării cu privire la audierea martorilor și a reprezentantului părții vătămate, precum și ale procurorului privind cercetarea suplimentară a probelor, instanța de apel a dispus audierea inculpatului Sandarovschi Tudor, a succesorului părții vătămate, Bîrcă Vitalie, a martorilor Diaconu Viorel, Cantemir Alexandru, Pleșca Mihail.

Totodată în ședința instanței de apel au fost verificate suplimentar următoarele probe: ordonanța privind dispunerea efectuării urmăririi penale din 17 noiembrie 2010 (f.d. 2, vol.I); ordonanța de pornire a urmăririi penale din 17 noiembrie 2010 (f.d. 3, vol.I); raportul de autosesizare a procurorului în Procuratura raionului Ungheni din 17 noiembrie 2010 (f.d. 4, vol.I); plângerea cet. Bîrcă Raisa din 08 noiembrie 2010 (f.d. 6, vol.I); ordonanța de ridicare din 25 mai 2011, prin care s-a dispus efectuarea ridicării din cadrul cauzei penale nr. 1-14-09 (2002360709) de condamnare a lui Diaconu Viorel în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, a xerocopiilor materialelor ce au importanță pentru cauza penală nr. 2010368055 (f.d. 7, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 25 mai 2011, prin care s-au ridicat xerocopiile materialelor ce au importanță pentru cauza penală nr. 2010368055 din cadrul cauzei penale nr. 1-14-09 de condamnare a lui Diaconu Viorel în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (f.d. 8, vol.I); ordonanța de pornire a urmăririi penale și de reținere a dosarului pentru efectuarea anchetei din 10 octombrie 2002 (f.d. 9, vol.I); cererea lui Bîrcă Raisa din 09 octombrie 2002 (f.d. 10, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09 octombrie 2002 (f.d. 11-12, vol.I); procesul-verbal de audiere a martorului Lapteacru Nicolai din 10 octombrie 2002 (f.d. 13-14, vol.I); procesul-verbal de audiere a martorului Bîrcă Raisa din 10 octombrie 2002 (f.d. 15-16, vol.I); raportul de expertiză nr. 91 din 18 octombrie 2002 (f.d. 20-21, vol.I); raportul de expertiză nr. 137 din 10 octombrie 2002 a cadavrului cet. Bîrcă Gheorghe (f.d. 31-32, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 714 din 14 noiembrie 2002 (f.d. 33-34, vol.I); raportul de expertiză nr. 689 din 05 noiembrie 2002 (f.d. 35-36, vol.I); raportul de expertiză nr. 690

din 05 noiembrie 2002 (f.d. 37-38, vol.I); procesul-verbal de audiere a părții vătămate Bîrcă Raisa din 13 aprilie 2005 (f.d. 39, vol.I); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Bîrcă Raisa din 18 aprilie 2005 (f.d. 46-47, vol.I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 15 ianuarie 2007, prin care s-au recunoscut drept corpuri delictive și au fost anexate la cauza penală un cuțit de bucătărie rupt în două și o pereche de mănuși de culoare albă-pestriță (f.d. 48, vol.I); ordonanța de dispunere a efectuării expertizei biologice din 15 martie 2007 (f.d. 49, vol.I); ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentant legal din 14 septembrie 2007, prin care Bîrcă Vitalie a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al victimei Bîrcă Gheorghe (f.d. 62, vol.I); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Bîrcă Raisa din 15 septembrie 2007 (f.d.66-67, vol.I); procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Bîrcă Raisa la locul infracțiunii din 18 februarie 2008 (f.d. 68-69, vol.I); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 19 februarie 2008 (f.d. 70, vol.I); informația din procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09 octombrie 2002 (f.d. 72, vol.I); ordonanța de punere sub învinuire din 25 septembrie 2007, prin care s-a dispus punerea sub învinuire a cet. Diaconu Viorel în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (f.d. 78, vol.I); procesul-verbal de audiere a martorului Donici Vladimir din 23 iulie 2008 (f.d. 81, vol.I); procesul-verbal de audiere a martorului Lapteacru Nicolae (f.d. 82-83, vol.I); raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 418 din 24 iulie 2008 (f.d. 92-94, vol.I); raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 458 din 11 august 2008 (f.d. 98-99, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 04 septembrie 2008 între Bîrcă Raisa și Diaconu Viorel (f.d. 100-102, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 04 septembrie 2008 între Bîrcă Vitalie și Diaconu Viorel (f.d. 103-104, vol.I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 25 mai 2011, prin care au fost recunoscute drept corpuri delictive și anexate la cauza penală xerocopiile autentificate a materialelor ridicate din cauza penală nr. 1-14-09 de condamnare a lui Diaconu Viorel în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (f.d. 116, vol.I); procesul-verbal de audiere a părții vătămate Bîrcă Raisa din 04 aprilie 2011 (f.d. 144-145, vol.I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 04 aprilie 2011 (f.d. 146, vol.I); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Bîrcă Raisa din 05 aprilie 2011 (f.d. 147, vol.I); raportul de expertiză medico-legală a corpurilor delictive nr. 352 din 01 iunie 2011 (f-d. 172-174, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 25 iunie 2011, între reprezentantul părții vătămate Bîrcă Vitalie și martorul Nanu Valeriu (f.d. 180, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 25 iunie 2011, între martorul Hîncu Octavian și martorul Nanu Valeriu (f.d. 181, vol.I); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Bîrcă Raisa din 25 iunie 2011 (f.d. 182, vol.I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 05 iulie 2011 cu planșa fotografică (f.d. 199-200, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 404 din 05 iulie 2011 (f.d. 209-212, vol.I); raportul de expertiză medico-legală nr. 3224 din 07 iulie 2011 în privința lui Sandarovschi Tudor (f.d. 221, vol.I); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Bîrcă Raisa și Sandarovschi Tudor din 15 august 2011 (f.d. 237, vol.I); procesul-verbal de interceptare a înregistrărilor și convorbirilor telefonice din 05 septembrie 2011 (f.d. 250-251, vol.I); procesul-verbal de apreciere a importanței documentării din 06 septembrie 2011 (f.d. 252, vol.I); revendicarea de la Direcția Informații și Evidențe Operative a MAI în privința lui Sandarovschi Tudor (f.d. 259, vol.I); copiile sentințelor în privința lui Sandarovschi Tudor (f.d. 262-264, vol.I); caracteristica din 19 septembrie 2011 eliberată de primarul com. Todirești, r-nul Ungheni, Baltag Victor, prin care Sandarovschi Tudor

se caracterizează pozitiv (f.d. 268, vol.I); ordonanța din 26 septembrie 2011 privind punerea sub învinuire a lui Sandarovschi Tudor (f.d. 271, vol.I); procesul-verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Bîrcă Raisa din 03 noiembrie 2011 (f.d. 286, vol.I); adeverința medicală nr. 661 din 17 noiembrie 2011, prin care se confirmă că Sandarovschi Tudor nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru (f.d. 307, vol.I); adeverința de deces din 04 aprilie 2012 în privința lui Bulbaș Nicolae (f.d. 339, vol.I); adeverința de deces din 04 aprilie 2012 în privința lui Lapteacru Nicolae (f.d. 340, vol.I); adeverința de deces din 04 aprilie 2012 în privința lui Lapteacru Sofia (f.d. 341, vol.I); declarațiile succesorului părții vătămate, Bîrcă Raisa date în prima instanță (f.d. 347-349, vol.I); declarațiile martorilor Nanu Valeriu (f.d. 352-353, vol.I); Hîncu Octavian (f.d. 355, vol.I); Covali Iurie (f.d. 357, vol.I); Cvasniuc Mihail (f.d. 359, vol.I); Bolubica Maria (f.d. 363, vol.I); Iamandi Mihail (f.d. 365, vol.I); Bulibaș Simion (f.d. 367, vol.I); Bîrcă Vitalie (f.d. 369-370, vol.I); Nanu Gheorghe (f.d. 377, vol.I); Țicu Vera (f.d. 379, vol.I); Lapteacru Dumitru (f.d. 383, vol.I); Listru Victor (f.d. 385, vol.I); Culeac Igor (f.d. 387, vol.I); Cojocar Lidia (f.d. 389, vol.I); Pleșca Mihail (f.d. 396, vol.I; 21-23, vol.II); Lapteacru Nicolae (f.d. 402, vol.I); declarațiile inculpatului Sandarovschi Tudor (f.d.404-405, vol.I; 38-41, 56, vol.II); certificatul nr. 867 din 07 decembrie 2012 eliberat de instituția medicală din Federația Rusă în privința lui Sandarovschi Tudor (f.d. 16, vol.II); declarațiile martorilor Diaconu Viorel (f.d. 18-20, vol.II); Cantemir Alexandru (f.d. 24-25, vol.II); declarațiile reprezentantului părții vătămate Bîrcă Vitalie (f.d. 35-37, 55, vol.II); ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 03 mai 2013 prin care s-a dispus de a nu porni urmărirea penală la caz din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii cu clasarea procesului penal (f.d. 66, vol.II).

7.2. Instanța de apel a constatat că, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Sandarovschi Tudor în fapta incriminată.

Instanța de apel a conchis, că argumentele invocate în apelul apărării sunt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către prima instanță.

Cu referire la argumentul apărării precum că, în urma cercetării judiciare a fost stabilit cu certitudine, că Sandarovschi Tudor în luna septembrie-octombrie 2002 avea mâna accidentată și imobilizată, urmând inițial tratament în Federația Rusă, iar ulterior la asistenta medicală din sat și în asemenea circumstanțe inculpatul nu putea să participe la acțiunile ce i se incriminează, instanța de apel a menționat, că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 3224 din 08 iulie 2011 (f.d. 221 vol.I), la Sandarovschi Tudor s-au depistat vătămări corporale ușoare, care potrivit certificatului nr. 867 din 07 decembrie 2012 (f.d. 16 vol.II) s-au produs la 26 septembrie 2002.

Potrivit gravității vătămarilor suferite, perioada de reabilitare este de cel mult 21 zile, infracțiunea incriminată inculpatului a fost săvârșită la 09 octombrie 2002, adică peste 14 zile de la producerea traumei, astfel inculpatul era deja în faza finală de reabilitare, fapt care nu exclude posibilitatea acționării inculpatului cu mâna accidentată.

Totodată, a fost respins argumentul invocat în apel, precum că în perioada lunii octombrie 2002, Sandarovschi Tudor urma să fie nănaș la o familie tânără și situația materială a acestuia era destul de bună, deoarece referitor la acest aspect martorul Donici Vladimir a declarat, că înainte de incident Diaconu Viorel a cerut de la

Bîrcă Gheorghe, bani cu împrumut întrucât în acea perioadă el și-a procurat o casă în sat, însă decedatul Bîrcă Gheorghe a refuzat să-i dea bani cu împrumut.

La fel, a fost respins și argumentul invocat, precum că declarațiile părții vătămate Bîrcă Raisa și a feciorului ei Bîrcă Vitalie necesită a fi apreciate critic din motivul, că aceste persoane au suferit de pe urma decesului lui Bîrcă Gheorghe și intenționau cu orice scop de a depista și a se răzbuna pe făptuitor, neglijând în fapt unele circumstanțe care indică cert, că Sandarovschi Tudor nu este implicat în cazul dat.

Referitor la acest motiv, instanța de apel a subliniat, că în declarațiile date la 18 aprilie 2005, partea vătămată Bîrcă Raisa a indicat, că a recunoscut unul din atacatori, care era Diaconu Viorel, iar pe cealaltă persoană nu a recunoscut-o, deoarece nu era de la ea din sat, pe toți consătenii săi îi cunoaște (f.d.46 vol.I), Sandarovschi Tudor într-adevăr este locuitor al s. Todirești, r-nul Ungheni.

Totodată, partea vătămată Bîrcă Raisa a depus declarații analogice și în cadrul confruntării petrecute între ea și Diaconu Viorel la 04 septembrie 2008, când a declarat, că pe a doua persoană nu o poate descrie, deoarece a trecut mult timp.

Ulterior, la prezentarea spre recunoaștere după fotografie, Bîrcă Raisa, a recunoscut persoana din fotografia cu nr. 3 ca fiind acea persoană, care în timpul nopții din 09 octombrie 2002, a pătruns împreună cu Diaconu Viorel în domiciliul său, amplasat pe adresa s. Rădenii-Vechi, r-nul Ungheni și i-au provocat vătămări corporale soțului Bîrcă Gheorghe (f.d. 146, vol.I).

Fiind audiată suplimentar, Bîrcă Raisa a declarat, că fiindu-i prezentate spre recunoaștere după fotografie mai multe persoane, a recunoscut persoana din fotografia cu nr. 3 de pe procesul-verbal de recunoaștere din 04 aprilie 2011 și poate spune, că anume aceasta este persoana care în timpul nopții de 09 octombrie 2002, împreună cu Diaconu Viorel, au pătruns în domiciliul său, unde i-au cauzat vătămări corporale soțului, în urma cărora acesta a decedat.

Pe ultimul l-a recunoscut după înfățișare, păr, după caracterele feței și poate spune că anume el este persoana care a fost împreună cu Diaconu Viorel în domiciliul său, la 09 octombrie 2002 și i-au provocat vătămări corporale soțului său, în urma cărora acesta a decedat. Pe Sandarovschi Tudor îl poate recunoaște după voce, deoarece în momentul când se luptau ei cu Bîrcă Gheorghe, Sandarovschi Tudor i-a strigat lui Diaconu Viorel, „*ucide-o pe ea!*”, faptul dat l-a memorizat pentru toată viața, căci în prezența sa a fost bătut soțul său, care ulterior a decedat. Până la moment nu l-a recunoscut pe Sandarovschi Tudor deoarece nu l-a văzut și nimeni nu i l-a prezentat spre recunoaștere (f.d. 147, 182, vol.I).

Potrivit procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 05 iulie 2011 cu planșa fotografică, Bîrcă Raisa a recunoscut persoana cu nr. 1, - Sandarovschi Tudor, ca fiind acea persoană, care în timpul nopții din 09 octombrie 2002, a pătruns împreună cu Diaconu Viorel în domiciliul său din s. Rădenii-Vechi, r-nul Ungheni și i-au provocat vătămări corporale soțului ei Bîrcă Gheorghe.

L-a recunoscut după înfățișare, caracterele feței, culoarea părului, constituția corpului, înălțime (f.d. 199-200, vol.I).

Cu referire la cele expuse mai sus, instanța de apel a menționat, că declarațiile părții vătămate, Bîrcă Raisa au fost consecvente la urmărirea penală și în cadrul judecării cauzei în prima instanță, ea fiind unica persoană care a fost prezentă la săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatului, astfel declarațiile ei sunt cu valoare probantă și just au fost puse la baza sentinței de condamnare de către prima instanță.

Totodată, instanța de apel a reținut, că la finisarea urmăririi penale, inculpatul Sandarovschi Tudor și avocatul Ciuprov Victor, care la acel moment îi acorda asistență juridică, după ce au făcut cunoștință cu materialele cauzei penale, nu au înaintat careva demersuri și au acceptat probele pe cauză.

A fost respinsă de către instanța de apel și afirmația invocată în cererea de apel cu referire la faptul, că vizita la penitenciarul unde era deținut Diaconu Viorel, necesită a fi interpretată corect și anume motivul constituindu-l indignarea lui Sandarovschi Tudor față de cercetările efectuate în privința sa, întrucât colaboratorii de poliție i-au spus eronat, că Diaconu Viorel indicase la persoana acestuia.

În acest sens, instanța de apel a conchis, că inculpatul care cunoștea că Diaconu Viorel deja a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și executa pedeapsa în penitenciar, era la curent cu faptul că Diaconu Viorel a fost vizitat de anchetatori la penitenciar și dorea să afle cauza vizitelor lor, iar un astfel de comportament se datorează faptului, că Sandarovschi Tudor se temea, ca să nu se afle careva informații despre el.

Prin urmare, a fost respinsă afirmația apărării, precum că instanța a pronunțat o soluție ilegală, fără a lua în considerație circumstanțele cauzei, care și incorect au fost apreciate, adoptând o sentință ilegală.

Așadar, instanța de apel a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului se dovedește deplin prin probele administrate și acțiunile inculpatului conțin elementele infracțiunii incriminate.

Astfel, corect a fost apreciat de către prima instanță și raportul de expertiză medico-legală nr. 404 din 05 iulie 2011, prin care s-a concluzionat, că proveniența sângelui, sudorii și salivei în obiectele examinate în raportul de expertiză medico-legală nr. 418 din 30 iulie 2008 de la persoană (persoane) cu grupa sanguină O-alfa, beta (I), „secretor”, cum este în cazul dat cet. Sandarovschi Tudor Pavel nu se exclude (f.d. 209-212, vol.I).

A mai reținut instanța de apel, că prin sentința Judecătoriei Ungheni din 25 februarie 2009, Diaconu Viorel a fost condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, pentru faptul, că la 09 octombrie 2002, aproximativ la ora 02:45, împreună cu o persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, fiind înarmați cu o armă de vânătoare cu țeavă tăiată, au pătruns în casă la Bîrcă Gheorghe, amplasată pe adresa s. Rădenii-Vechi, r-nul Ungheni, unde, între aceștia și Bîrcă Gheorghe s-a început o bătaie, în urma căreia i-au aplicat lui Bîrcă Gheorghe multiple lovituri cu un cuțit în regiunea abdomenului, provocându-i leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma căror victima a decedat. Sentința în cauză a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2010 și decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2011.

Instanța de apel a remarcat, că avocatul, în cererea de apel a relatat faptele conform viziunii de apărare, însă argumentele invocate privind achitarea nu pot fi reținute, deoarece probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpatului în faptele stabilite de prima instanță și temeuri de intervenire a instanței de apel sub aspectul propus de avocat nu sunt.

Afirmația apelantului, precum că prima instanță incorect a apreciat probele pe care le-a pus la baza sentinței de condamnare, nu a fost reținută de către instanța de apel, din motiv că probele au fost obținute cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, verificate și apreciate de prima instanță în modul corespunzător.

Cu referire la prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a remarcat, că soluția primei instanțe referitor la încadrarea acțiunilor și condamnarea inculpatului Sandarovschi Tudor în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (art. 95 alin. (2) Cod penal red. 1961) duce la neclaritate, or, potrivit art. 395 alin. (1) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie clar, explicit, să conțină mențiunea în baza cărui articol este condamnat inculpatul.

Având în susținere prevederile art. art. 8, 10 Cod penal, instanța de apel a constatat, că fapta infracțională a fost săvârșită la 09 octombrie 2002, care se încadra în prevederile art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961) și care se sancționa cu privațiune de libertate pe termen de la 5 la 15 ani, pedeapsă care era mai blândă comparativ cu modificările introduse prin Legea nr. 211-XV din 29 mai 2003, Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 și Legea nr. 326 din 23 decembrie 2013 a normei prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, care prevedea pedeapsa închisorii de la 10 la 15 ani și respectiv de la 8 la 15 ani, motiv din care acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 95 alin. (2) Cod penal, (red. 1961) în vigoare la momentul săvârșirii faptei, infracțiune care se califica ca fiind infracțiune gravă și care, inclusiv prin prisma gravității este mai favorabilă pentru inculpat.

7.3. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel cu referire la prevederile art. art. 61 alin. (2), 75, 76, 77 Cod penal, a reținut, că inculpatul Sandarovschi Tudor se caracterizează pozitiv, are familie și trei copii, iar corectarea și reeducarea acestuia se va îndeplini prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, în limitele prevăzute de art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), considerând că astfel vor fi asigurate scopurile pedepsei.

Totodată, instanța de apel a indicat, că inculpatul urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis și nu în penitenciar de tip închis, după cum a stabilit prima instanță, deoarece potrivit art. 23 Cod penal (red. 1961), persoanele condamnate prima dată pentru infracțiuni grave, executau pedeapsa în colonii cu regim înăspriț, care potrivit art. 72 alin. (1) lit. b) Cod penal, în vigoare la moment, corespunde penitenciarului de tip semiînchis.

8. Avocatul Trofimov Igor în numele succesorului părții vătămate, Bîrcă Vitalie, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

În motivarea recursului, avocatul, cu referire la reducerea pedepsei stabilite de prima instanță și anume, în limitele stabilite de art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), a indicat, că art. 151 alin. (4) Cod penal în vigoare, prevede pedeapsa închisorii pe termen de la 12 la 15 ani, iar art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), prevedea pedeapsa închisorii pe termen de la 5 la 15 ani.

Prin urmare, termenul de 12 ani privațiune de libertate, care a fost stabilit prin sentința Judecătoriai Ungheni, se încadrează și în limita sancțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal în vigoare, dar și în prevederile art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961).

Referitor la executarea pedepsei într-o instituție penitenciară, alta decât cele stabilite de prima instanță, și anume în limitele stabilite de art. 23 Cod penal (red. 1961), recurentul a indicat, că art. 16 alin. (5) Cod penal, indică faptul că infracțiuni deosebit de grave se consideră infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe termen ce depășește 12 ani, iar art. 151 alin. (4) Cod penal, stabilește sancțiunea privativă de libertate de la 12 la 15 ani.

Prin urmare, infracțiunea imputată inculpatului este o infracțiune deosebit de gravă și nu gravă cum a statuat instanța de apel.

Remarcă că, prevederile art. 72 Cod penal în vigoare, stabilesc că persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave execută pedeapsa în penitenciare de tip închis.

Mai mult, norma respectivă nu conține prevederi legale prin care s-ar face o echivalare a categoriilor de instituții de detenție pentru executarea pedepsei potrivit legii penale vechi și legii penale noi.

9. Procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, din motiv că textul recursului nu cuprinde argumentarea temeiurilor invocate, or autorul recursului critică aprecierea probelor administrate de stabilirea cărora sunt competente instanțele de fond.

Totodată, procurorul a sesizat că nu pot fi reținute criticele recurentului privind aplicarea de către instanțele judecătorești a unei pedepse prea blânde, deoarece din textul deciziei contestate rezultă că instanța de apel la capitolul individualizării pedepsei s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

10. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, ținând cont de motivele expuse în referință, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Cu referire la speța examinată, Colegiul penal evidențiază, că recurentul a invocat drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, totodată din contextul recursului de către Colegiul penal fiind semnalizat și temeiul de casare prevăzut de pct. 10) al normei indicate, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În esență, textul recursului se fundamentează pe dezacordul recurentului cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale aplicate inculpatului de către instanța de

apel, îndeosebi cu termenul pedepsei și cu tipul penitenciarului stabilit pentru executarea pedepsei, considerând că sentința este legală și întemeiată sub acest aspect.

Examinând argumentele formulate de avocatul Trofimov Igor în numele succesorului părții vătămate, Bîrcă Vitalie, Colegiul penal concluzionează asupra netemeinicii acestora, din următoarele motive.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

După cum rezultă din materialele cauzei, Sandarovschi Tudor a fost învinuit prin rechizitoriu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal (f.d. 312-316, vol.I).

Prin sentința Judecătorei Ungheni din 13 iulie 2012, Sandarovschi Tudor a fost condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (art. 95 alin. (2) Cod penal, red. 1961) la 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel, casând parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sandarovschi Tudor a fost condamnat în baza art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), stabilindu-i pedeapsa 8 (opt) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal, atestă că la adoptarea soluției enunțate, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 395 alin. (1) Cod de procedură penală, corect a menționat, că dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie clar, explicit și să conțină mențiunea în baza cărui articol este condamnat inculpatul, or dispozitivul sentinței primei instanțe cu referire la condamnarea inculpatului în baza art. 151 alin. (4) Cod penal (art. 95 alin. (2) Cod penal, red. 1961), nu este clar și creează incertitudini referitor la încadrarea juridică a faptelor imputate inculpatului.

Așadar, instanța de apel corect a reținut că fapta prejudiciabilă imputată lui Sandarovschi Tudor a fost săvârșită la 09 octombrie 2002, la data respectivă fiind în vigoare prevederile art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), care prevedeau sancțiunea privațiunii de libertate de la 5 la 15 ani, pedeapsă care era mai blândă comparativ cu sancțiunile prevăzute la art. 151 alin. (4) Cod penal, introduse prin modificările ulterioare ale Codului penal al R. Moldova, care prevedeau pedeapsa închisorii de la 10 la 15 ani, ulterior de la 8 la 15 ani, iar mai apoi de la 12 la 15 ani.

Respectiv, Colegiul penal reține ca fiind întemeiată soluția adoptată de către instanța de apel, care just a reținut că în speță sunt aplicabile prevederile art. 8 Cod penal,

potrivit căror caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În sensul acestei norme este de înțeles, că din momentul ieșirii din vigoare a legii penale, legea respectivă nu se mai aplică, cu excepția infracțiunilor săvârșite sub legea veche care este mai favorabilă decât legea nouă.

Totodată, dispoziția art. 10 alin. (2) Cod penal, statuează că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

În acest sens, principiul neretroactivității legii penale interzice aplicarea retroactivă a legii atunci când ea este în detrimentul persoanei, dar nu și în avantajul ei.

Instanța de recurs notează și faptul, că potrivit art. 22 din Constituția R. Moldova nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Prin urmare, instanța de apel corect a sesizat, că inculpatului urmează a-i fi aplicată pedeapsa conform legii în vigoare la data săvârșirii faptei, or aplicarea legii penale mai aspre ar fi în detrimentul inculpatului, ceea ce potrivit normelor de drept pre citate este inadmisibil, iar argumentele invocate de recurent precum că termenul de 12 ani privațiune de libertate, stabilit prin sentința Judecătoriei Ungheni, este un termen, care se încadrează perfect și în limita sancțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal în vigoare, dar și de prevederile art. 95 alin. (2) Cod penal (red. 1961), urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Cu referire la dezacordul recurentului sub aspectul tipului penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa inculpatul, Colegiul penal statuează, că în conținutul art. 7/1 Cod penal (red. 1961) în mod exhaustiv era indicat, că infracțiunea prevăzută de art. 95 face parte din categoria infracțiunilor grave.

Totodată, art. 23 Cod penal (red. 1961) prevedea că bărbații condamnați prima dată la privațiune de libertate pentru infracțiuni grave execută pedeapsa în colonii cu regim înăsprit.

Potrivit art. 7 lit. b) din Legea nr. 1160 din 21 iunie 2002 „Cu privire punerea în aplicare a Codului penal al Republicii Moldova”, persoanele condamnate la închisoare continuă să execute pedeapsa, până la organizarea penitenciarelor prevăzute la art. 72 din Codul penal al R. Moldova, în colonii cu regim comun și *înăsprit* – până la organizarea penitenciarelor de tip *semiînchis*.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că infracțiunea incriminată lui Sandarovschi Tudor face parte din categoria celor deosebit de grave și respectiv, inculpatul urma să execute pedeapsa într-un penitenciar de tip închis, fiind cert că instanța de apel nu a comis nici o gravă eroare de fapt la judecarea cauzei, care ar duce la casarea acesteia și adoptarea unei alte soluții.

Totodată, instanța de recurs consideră că este lipsit de suport legal și argumentul recurentului cu privire la faptul, că art. 72 Cod penal, nu conține prevederi legale prin care s-ar face o echivalare a categoriilor instituțiilor de detenție pentru executarea pedepsei potrivit legii penale vechi și legii penale noi, or după cum a fost indicat supra, acest fapt este expres prevăzut de Legea nr. 1160 din 21 iunie 2002 „Cu privire punerea în aplicare a Codului penal al Republicii Moldova”, care este în vigoare.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta cauză, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat, iar potrivit legii se impune respingerea acestuia, ca fiind inadmisibil.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Trofimov Igor în numele succesorului părții vătămate, Bîrcă Vitalie, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui *Sandarovschi Tudor Pavel*.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 decembrie 2016.

Președinte

Petru Moraru

Judecătorii

Nadejda Toma

Ion Guzun

Dumitru Mardari

Mariana Pitic